

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg

Den 20. marts 2018

Sagsnummer: 2017 - 10183

Miljø- og fødevarerministerens besvarelse af spørgsmål nr. 537 (MOF alm. del) stillet den 14. marts 2018.

Spørgsmål nr. 832

Vil ministeren oversende talepapiret fra samrådet 14/3-18 om forhandlingerne om udformningen af den næste periode af EU's landbrugspolitik, jf. MOF alm. del - samrådssp. I?

Svar

./.
"Der vedlægges udkast til det talepapir, som dannede grundlag for Miljø- og Fødevarerministerens samrådstale den 14. februar 2018 om forhandlingerne om udformningen af den næste periode af EU's landbrugspolitik".

Esben Lunde Larsen

/Bror Christensen

Samrådsspørgsmål I

”Vil ministeren set i lyset af, at forhandlingerne om udformningen af den næste periode af EU’s landbrugspolitik er i gang, redegøre for tidsplanen for disse og herunder oplyse, hvordan og med hvilke prioriteter regeringen vil bidrage til denne proces, og vil ministeren ligeledes redegøre for resultaterne af den offentlige høring over EU’s landbrugspolitik samt oplyse, hvordan ministeren vil involvere Folketingets partier i processen om den nye landbrugspolitik?”

”Det talte ord gælder”

- Tak for ordet
- Med dette samrådsspørgsmål lægges op til en drøftelse af tidsplanen for den kommende landbrugsreform, regeringens prioriteter, og involvering af Folketingets partier i processen samt resultaterne af den offentlige høring, som Kommissionen havde i foråret 2017.
- Jeg vil gerne kvittere for, at besvarelsen af samrådsspørgsmålet fra oktober kunne udskydes til efter, vi fik Kommissionens foreløbige overvejelser om den fremtidige landbrugspolitik. Disse fik vi kendskab til den 29. november 2017 i form af en meddelelse, som meget overordnet giver en skitse af Kommissionens tanker.

[Kommissionens høring]

- Forud for meddelelsen foretog Kommissionen en høring som særligt havde fokus på landmænd og interesseorganisationer, men som var åben for alle fra februar til maj 2017.
- Der indkom ikke mindre end 320 000 svar, primært fra enkeltpersoner.
- De fleste ønskede at fastbeholde en stærk, fælles landbrugspolitik på EU-plan, og samtidig var der et ønske om forenkling og fleksibilitet.
- Samtidig fremhævede høringssvarene, at EU's fælles landbrugspolitik skal bidrage til at sikre landbrugerne en rimelig levestandard, beskytte miljøet og tage hånd om klimaforandringerne.
- Kommissionen fremlagde resultaterne af høringen på en konference den 7. juli 2017. Konferencen kan ses på Kommissionens hjemmeside.

[Meddelelsen om fremtidens fødevarer og landbrug]

- Næste trin var den omtalte meddelelse om fremtidens landbrugspolitik, som Kommissionen offentliggjorde den 29. november 2017.
- Meddelelsen har stort fokus på øget politisk kohærens mellem EU-målsætninger, øget subsidiaritet og forenkling. Helt overordnet skal landbrugspolitikken gå fra at være fokuseret på overholdelse af regler til at fokusere på resultater.
- Centralt i meddelelsen er miljø-, biodiversitets- og klimaudfordringerne, FN's bæredygtigheds mål og målsætninger som udvikling af landdistrikter.
- Der er også fokus på, at den fremtidige landbrugspolitik skal give mere effekt, hvilket blandt andet skal ske ved, at medlemsstaterne får større metodefrihed til at vælge de indsatser, som passer til deres nationale forhold.

- Medlemsstaterne får dermed også et større ansvar for at opnå de fælles mål og målsætninger på EU-plan.
- Som noget nyt lægges der op til, at hver medlemsstat skal udarbejde en strategisk plan, som beskriver, hvordan man vil anvende forskellige instrumenter til at bidrage til opnåelse af de forskellige EU-mål.
- På nuværende tidspunkt skal medlemslandene udarbejde et program for landdistriktspolitikken i søjle II, og det er en mere enkel udgave heraf, som fremover skal dække både søjle II og søjle I. Den strategiske plan skal godkendes af Kommissionen.
- Meddelelsen anfører også, at der skal ske en mere ensartet fordeling af den direkte støtte mellem medlemsstaterne, ligesom spørgsmålet om national medfinansiering af den direkte støtte rejses. Det er spørgsmål, som vil blive drøftet i regi af det samlede EU-budget (MFF).
- Af andre emner berøres også det stigende behov for generationsskifte, forskning, innovation, bioøkonomien, investeringer og prisvolatilitet.
- Kommissionens oplæg er meget åbent – for eksempel er det uklart, hvilke fælles krav og tiltag, som skal være gældende på EU-plan, og dermed hvilke frihedsgrader medlemsstaterne får til at designe mere målrettede tilpassede indsatser.
- Grundlæggende er der mange gode takter i meddelelsen. Ja, den fælles landbrugspolitik skal tænkes sammen med øvrige EU-politikker og ja, det skal gøres langt mere enkelt og tilpasset udfordringerne i medlemsstaterne.
- Men som altid kan de gode tanker pludselig ende helt anderledes, når detaljerne skal udformes. Hvor langt vil subsidiariteten for eksempel række, og hvad er det, som vil kræves opfyldt på forhånd, som dermed forsat vil være regelbundet på EU-niveau? Og hvordan vil resultaterne skulle måles? Er det på de konkrete indsatser eller er det de afledte konsekvenser, hvordan skal det opgøres, og hvordan kan tilpasninger i indsatserne ske? Og hvordan får vi vished for, at der kommer fokus på kontrolmetoder og hvor der er risiko, fremfor regler og underkendelser. Nu skal

der arbejdes på at fastholde de gode elementer, så de ikke drukner i fornyet bureaukrati. Og her er det vigtigt, at både Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet lægger sig i selen.

[Tidsplan for reformen]

- Tidsplanen for forhandlingerne af reformen er relativt usikker.
- Det formelle startskud sker, når Kommissionen fremlægger forslagene til forordninger. Altså de juridiske tekster, som i sidste ende skal udgøre den fælles landbrugspolitik. Det forventes, at de fremlægges i sidste halvdel af maj.
- Og så skal medlemsstaterne tygge på forslagene, inden forhandlingsprocessen begynder internt i Rådet og efterfølgende mellem Rådet og Europa-Parlamentet. At opnå enighed mellem lovgiverne i Parlamentet og Rådet er ofte en proces, som strækker sig over 1-2 år.
- Det er planen, at den fremtidige landbrugspolitik skal træde i kraft den 1. januar 2021. Og hvis der også skal være tid til implementering, så skal der gerne være opnået enighed mindst et år tidligere. Det giver omkring 1,5 år til forhandlingerne.
- Der fornemmes dog mulighed for, at der kan opstå det momentum og den politiske vilje, som kan betyde, at det går hurtigere.
- Men faktum er, at tidsplanen er usikker, da der også skal tages højde for, at der i løbet af 2019 både er valg til Europa-Parlamentet (maj måned) og en ny Kommission vil tiltræde (til november). Det er usikkert, hvordan det vil påvirke tidsplanen. Brexit kan også spille ind.

[Sammenhæng til budgetforhandlingerne]

- Budgettet for den fælles landbrugspolitik er også centralt. Det fastlægges i forhandlinger mellem finansministrene samt EU's stats- og regeringschefer om EU's nye flerårige finansielle ramme, som forventes at dække perioden 2021 til 2027.

- Den flerårige finansielle ramme sætter rammerne for, hvor stor en andel af det samlede budget, der skal tilgå landbrugspolitikken.
- Kommissionen forventes at fremlægge udkast til det fremtidige budget primo maj 2018. Også her er der tale om komplicerede forhandlinger, som yderligere kompliceres af UK's udtræden. I sidste ende er det noget, som Det Europæiske Råd træffer beslutning om.
- I forhold til tidsplanen for landbrugsforhandlingerne, så må det forventes, at disse først vil kunne afsluttes, når budgetfordelingen kendes. Sådan har det været ved de seneste to reformer af landbrugspolitikken, som fandt sted parallelt med budgettet.

[Regeringens prioriteter]

- Nok om tidsplaner. Hvad er det så for prioriteter, som regeringen har til den fremtidige landbrugspolitik?
- Her lægger vi os i forlængelse af den danske tilgang til de forrige reformer af landbrugspolitikken. Uden at komme med en komplet redegørelse for landbrugspolitikens historie kan man godt sige, at skiftende regeringer har bakket op om den reform-kurs, der har sikret en afkobling af støtten fra produktionen, og medvirket til en markedsorientering af landbrugspolitikken, hvor kvoter er ophævet, og der i stigende grad blevet sat fokus på samspillet med miljø, innovation og landdistriktsudvikling.
- I denne reform er regeringens hovedprioriteter følgende:
- For det første skal vi fastholde markedsorienteringen af EU's landbrugspolitik. Et velfungerende indre marked er en forudsætning herfor. Vi skal undgå kvoter og konkurrencebegrænsninger ad bagdøren.
- For det andet skal der være fokus på samspillet med innovation, forskning og nye indtjeningsmuligheder i bioøkonomien for landbrugs- og fødevarersektoren.
- For det tredje er det afgørende, at vi får en forenkling af de regler, som sætter rammerne for landbrugspolitikken.

- Det er også det Kommissionen lægger op til ved at fokusere på en langt højere grad af subsidiaritet. Det er uholdbart at have en politik, som reelt er baseret på overholdelse af regler fremfor, hvad den bidrager til at opnå. Og det giver selvfølgelig ikke mening, at reglerne skal være identiske fra det nordlige Lapland til det sydlige Italien.
- Omvendt betyder subsidiaritet også, at der lægges et større ansvar på medlemsstaterne. Det skal vi selvfølgelig være parat til at tage på os. Her synes jeg, at det har været lidt trist at høre flere af mine europæiske kolleger, som efterspørger forenkling, men nu lader til at slå sig i tøjret for at skulle taget et større ansvar.
- For det fjerde skal der være mere fokus på risiko og proportionalitet i kontrollen, så byrden for både landmænd og administration reduceres.
- Vi skal undgå datotyraniet. I stedet skal vi højere grad bruge de muligheder som præcisionslandbrug og øget adgang til satellitdata giver.
- Og proportionalitet skal også betyde, at diverse krav ikke skal overholdes på hver en lille plet i marken. I dag skal markerne kontrolleres ned til hver 100 m². Det er reelt med til at modvirke biodiversitet på markerne og tager ikke højde for den variation i vandmængder, der er blevet en del af vilkårene som landmand.
- For det femte skal den fremtidige landbrugspolitik også bidrage til at løfte udfordringerne med klima, biodiversitet og miljø. Der skal være et ordentligt samspil, så vi kan strikke gode effektive instrumenter sammen, og det skal også være sådan, at vi for eksempel kan anvende landbrugspolitikken til at reducere kvælstofudledninger.

Det skal blive muligt at anvende EU's støttekroner på en langt bedre måde til at opnå de mål, der er sat på natur, klima og miljø. Det er jo helt givet, at vi skal levere på målene, og derfor bør det være helt oplagt, at vi skal kunne give incitamenter via målrettede, gode og effektive støtteordninger

[Inddragelse af Folketingets partier]

- Som det også fremgår af mit indlæg, er der mange elementer at drøfte med Folketingets partier. Og det vil der også blive mange anledninger til det.
- Jeg vil løbende orientere Miljø- og Fødevarerudvalget forud for alle rådsmødedrøftelser om reformen, hvor vi vil få rig mulighed for at drøfte vinkler og holdninger. Ligesom det har været tilfældet de seneste gange, hvor Kommissionens meddelelse har været på rådsmøde-dagsordenen. Og mange flere kommer, når Kommissionen præsenterer sine konkrete forslag.
- Længere henne i processen vil regeringen naturligvis også præsentere Folketingets Europaudvalg for et forhandlingsoplæg.
- Fra dansk side skal vi være med til at skubbe på for at få en ambitiøs landbrugspolitik, som bidrager til at løse samfundsmæssige prioriteringer. Miljø, klima, biodiversitet, job og vækst er helt centrale fokusområder.